

Список літератури

- Амиров А. Ф. Система профессиональной социализации студентов в высшей школе / А.Ф. Амиров, Л.А. Амирова // Педагогика. - 2014. - №7. - С. 44-48.
- Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження : методологічні поради молодим науковцям / Гончаренко С. У. - Київ-Вінниця : ДОВ "Вінниця", 2008. - 278 с.
- Егорова В. В. Інноваційні педагогічні технології в сучасному навчально-виховному процесі ВНЗ / В. В. Егорова // Наукові записки [Текст] / [заг. редкол. : Брюховецький В. С. (відп. ред.) та ін.]. ? К. : НАУКМА, 1998 ? Т. 97: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота / [редкол. : Гірик А. М. (голов. ред.) та ін.]. ? 2009. С. 28?31.
- Марушкевич А. А. Педагогіка вищої школи. Теорія виховання (Цикл лекцій): навч. посібник / Марушкевич А. А. - К.: ВВП "Компас", 2005. - 107 с.
- Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посібн. / [С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін.]; за ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. - К. : Вища школа, 2003. - 323 с.
- Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу в 2005-2006 н.р. у всіх вищих навчальних закладах України Ш-IV рівнів акредитації / Наказ МОН України від 30.12.2005 р., № 774.
- Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи / Фіцула М. М. - [2-ге вид., доп.]. - К.: Вид. центр "Академія", 2010. - 456 с.

Семененко А.І.

СОВРЕМЕННЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА УГЛУБЛЕНИЕ КЛИНИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКИХ ВУЗОВ

Резюме. Современные педагогические методы, способствуют учебному процессу, углубляют клиническое мышление у студентов медицинских вузов. На сегодня наиболее часто используются: метод ситуационного анализа, заключается в анализе конкретных ситуаций, метод ситуационного обучения - метод кейсов, метод учебной дискуссии и другие. Только благодаря внедрению и активному применению вышеперечисленных педагогических методик возможно динамическое углубления клинического мышления студента-медика.

Ключевые слова: клиническое мышление, студент, педагогическая методика.

Семененко А.І.

MODERN TEACHING METHODS WHICH AFFECT ON DEEPENING CLINICAL THINKING IN MEDICAL STUDENTS

Summary. Modern educational methods contribute to the educational process, make deeper clinical thinking in medical students. Today the most commonly used: the method of situational analysis that consists in analysis of specific situations, situational teaching method - a method of cases, method of learning discussion and others. Only through the introduction and the active application of above-indicated pedagogical methods can deepen a dynamic clinical thinking in medical student.

Key words: clinical thinking, student, pedagogical method.

Рецензент - д.мед.н., проф. Саволук С.І.

Стаття надійшла до редакції 22.08.2015 р.

Семененко Андрій Ігорович - к.мед.н., доц. кафедри хірургії №1, курсу анестезіології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; +38 097 354-16-64

© Касьяненко Д.М.

УДК: 616.74:616.89-008.437:616.744.6

Касьяненко Д.М.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра стоматології дитячого віку (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ НАВИКІВ САМОКОНТРОЛЮ У СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ ОРТОДОНТІЇ

Резюме. У даній роботі описані різноманітні варіанти розвитку навиків самоконтролю у студентів. Обговорена суть професійної компетентності студента, як майбутнього ортодонта. Розглянута концепція підходу до проблеми формування і розвитку самоконтролю в аспекті підготовки майбутнього лікаря-ортодонта до практичної діяльності. Детально описані педагогічні прийоми з розвитку навиків самоконтролю у студентів.

Ключові слова: аналіз, навички, оцінка, самоконтроль.

Ортодонція - складна і точна наука, що поєднує в собі мистецтво, фізику, математику, механіку, геометрію і навіть архітектуру. В ортодонтичних конструкціях застосовують елементи космічних технологій, комп'ютерне моделювання, у виготовленні ортодонтичних апаратів використовуються найрізноманітніші матеріали: золото, срібло, титан, молибден, мідь, сапфір, силікон. Тому логічно, що при вивченні даної науки студенти зіштовхуються з певними труднощами при засвоєнні матеріалу.

У сучасній вищій професійній освіті існує багато протиріч і проблем, зумовлених перехідним періодом реформування, оновлення системи освіти, розробкою адекватної моделі освіти, заснованої на фундаментальних знаннях і здатної забезпечити довгострокову конкурентоспроможність української медицини з урахуванням глобальної перебудови світу. Однією з найсерйозніших проблем вищої освіти сьогодні є рівень якості навчання, поліпшення якого можливе, в тому числі,

шляхом збільшення обсягу самостійної роботи студентів, залучення їх у реальні проекти, появи колективних форм навчальної роботи. Проблема якості навчання у даному дослідженні конкретизується у вигляді проблеми якості засвоєння навчального матеріалу, виявленні та визначенні засобів, здатних забезпечити цю якість за допомогою впровадження методик самоконтролю, що і стало *метою* нашої роботи.

Для забезпечення ефективності навчання важливим є формування самоконтролю як одного з провідних компонентів навчальної діяльності [Саєнко, 2015].

У будь-якому виді діяльності людини присутня її найважливіша частина - самоконтроль [Сырецький, 2011]. Самоконтроль є одним із видів усвідомленої регуляції власної поведінки та діяльності з метою забезпечення відповідності їхніх результатів сформульованим цілям, вимогам, правилам, зразкам [Ортинський, 2009]. Поняття "самоконтроль" включає в себе ті компоненти свідомої діяльності людини, які пов'язані з оцінкою якості цієї діяльності на різних її етапах. Оскільки різні етапи дії мають свої психологічні особливості, то самоконтроль попередній, самоконтроль по ходу виконання роботи і самоконтроль заключний мають кожен свою специфіку. Попередній контроль пов'язаний з умінням скласти план роботи і дати йому оцінку на основі всебічного аналізу. Він пов'язаний з умінням передбачати найбільш важкі і важливі моменти майбутньої дії, тобто дати оцінку майбутньої діяльності з точки зору її важливості та важкості [Ортинський, 2009]. Особливістю попереднього самоконтролю є абстрактність дії. Контролю піддається дія, яка ще не скоєна і навіть не виконується, а тільки видається, як можлива в майбутньому дія. Така абстракція часом важка для студента, який спочатку мислить у конкретних діях, і тільки поступово його розумова діяльність переходить в абстрактний план [Шангина, 2007]. У зв'язку з цим розвивається можливість абстрактного аналізу і можливість аналітичної оцінки передбачуваної дії. Аналіз показує, що слабкість попереднього контролю у студентів пов'язана з недостатнім розвитком у них абстрактного мислення. Крім того, попередній самоконтроль вимагає розвинутого внутрішнього гальмування. Тимчасова затримка дії для його попереднього обдумування протікає тим успішніше, чим краще людина може володіти своїми психічними процесами та їх проявами. З вступом до ВНЗ процес тренування внутрішнього гальмування відбувається безперервно у навчальній діяльності студента. Разом з тим поступово тренується і самоконтроль при плануванні дії. Наше дослідження показало значні можливості у розвитку попереднього контролю у студентів.

Самоконтроль по ходу роботи передбачає постійне співвідношення виконуваної дії з наміченим планом, постійний аналіз та оцінку виконуваних дій і коригування їх на підставі цього аналізу і цієї оцінки [Саєнко, 2015]. Заключний самоконтроль включає в себе перевірку закінченої дії, аналіз і оцінку результатів виконаної ро-

боти і виправлень її в разі потреби. При вирішенні завдань він часто не спостерігається у деяких студентів. Причому, ці студенти не перевіряють своєї закінченої роботи не тому, що не володіють вміннями та навичками перевірки, а тільки тому, що не бачать в цьому необхідності. Як тільки вони отримували вказівку з боку викладача перевірити вирішену задачу, вони цілком успішно справлялися з цим. Але деякі з них не засвоїли прийомів перевірки, чи не осмислили їх і тому здійснювали перевірочні дії механічно, не співвідносячи результат рішення з вихідними даними. Очевидно, специфіка самоконтролю на кожному із зазначених етапів роботи пов'язана з тим, що на першому етапі дія, підлягає контролю, подумки уявляється і обмірковується, на другому етапі самоконтроль поєднується з процесом діяльності, а на третьому етапі є матеріальні результати діяльності, які піддаються перевірці. Ця специфіка кожного етапу не виключає основної і суттєвої риси самоконтролю: оцінки якості виконуваної роботи. Здатність правильно оцінити свою діяльність, внести швидкі і точні корективи в неї є однією з умов успішного виконання дії. Крім того, придбані людиною стійкі навички самоконтролю входять істотною частиною в характер людини, визначаючи відповідальне ставлення до виконуваної роботи, правильну самооцінку, організованість, що особливо важливо для лікарів. Ось чому проблема розвитку та формування у студентів самоконтролю є однією з важливих проблем як в аспекті підготовки майбутніх лікарів до практичної діяльності, так і в більш широкому аспекті формування характеру і здібностей студента. Однак самоконтроль проявляється і формується не тільки у трудовій, але і у всіх видах діяльності людини. Оскільки для студентів основним видом діяльності є навчальна діяльність, важливо розглянути питання формування самоконтролю саме в навчальній діяльності.

Педагогіка контролю грає позитивну роль і в розвитку виробничих навичок самоконтролю [Скибицкий и др., 2008]. Безсумнівно, що самоконтроль у навчальній діяльності якісно змінюється в часі, має свою специфіку в різних навчальних предметах і залежить від методів роботи викладача з організації та розвитку самоконтролю. Практика показує, що самоконтроль особливо важливий для правильного вирішення завдань з такого складного предмету, як ортодонція. Важливо користуватися самоконтролем на всіх етапах роботи. Так, перш ніж записувати остаточний діагноз, необхідно продумати всі можливі варіанти, скласти план лікування, продумати з початку до кінця весь логічний хід рішення. При складанні плану лікування необхідно тримати в голові весь процес досягнення бажаного результату, контролюючи при цьому кожен етап, що виконується. У ході вирішення поставлених завдань потрібно співвідносити кожен дію з наміченим планом, одночасно контролюючи відповідність одержуваних результатів із запланованими.

Після того, як завершено рішення поставленої задачі, необхідно провести перевірку. Як показало досл-

ідження, в самоконтролі у студентів на всіх етапах - при плануванні дії, при вирішенні поставлених завдань і при їх перевірці - є недоліки, які пов'язані з їх віковими та індивідуальними особливостями. Деякі студенти приступають до вирішення поставлених завдань взагалі без попереднього обмірковування і планування своїх дій. Нерішучість студенти виявляють і щодо планування змісту роботи. Вони постійно потребували схвалення або поради з боку викладача. Таким чином, недоліки самоконтролю при плануванні роботи були пов'язані у деяких студентів з їх зайвою поспішністю, в інших же - з нерішучістю, відсутністю самостійності. Більшість наших досліджуваних контролювали і корегували свої дії при вирішенні завдань у зовнішній промові, промовляючи весь хід їх вирішення. Такий самоконтроль потрібен на початковому ступені оволодіння новим навиком. Коли, в цілях дослідження, їм пропонувалося розповідати вголос хід вирішення поставленого завдання, виявлялося, що в цьому випадку їх зовнішня мова мала більш згорнутий характер, допускалися цілком розумні скорочення, що не шкодять осмисленню, але значно скорочують час роботи. Більш докладно проговорювалися найбільш важкі моменти вирішення завдання. Отже, можна відзначити, що в міру оволодіння новими навичками змінюється і форма самоконтролю. Студент переходить від зовнішньої розгорнутої мови до зовнішньої скороченої мови в моменти скрути і далі переходить у внутрішню мову. Для того щоб дати правильний аналіз подальшій роботі, швидко спланувати її і без затримки приступити до її виконання, необхідна наявність таких властивостей особистості як самостійність і рішучість. Ці якості не завжди проявляються у студентів на належному рівні, вони часто потребують "моральної допомоги" зі сторони. Студент хоча і знає, як правильно виконувати роботу, але все-таки вагається, виявляючи велику невпевненість у своїх силах. У деяких наших досліджуваних цей недолік проявлявся особливо яскраво, хоча більшість студентів проявляли достатню самостійність і рішучість. Отже, розвиток попереднього самоконтролю у студентів йде під керівництвом викладача і може досягти високого рівня. У роботі з розвитку попереднього самоконтролю необхідно вказувати його зв'язок з розвитком абстрактного мислення студентів, з розвитком у нього здібностей і можливості управляти своїми діями, з розвитком самостійності і впевненості у своїх силах і знаннях. Можна виділити різні рівні розвитку поточного самоконтролю у студентів залежно від навичок у цьому виді роботи і від міцності оволодіння тими поняттями, якими вони у навчальній роботі оперували [Клячина, 2013]. При вирішенні ортодонтичних завдань студент контролює дії, випускаючи з-під контролю логіку питань, поставлених в ході рішення задачі. У наших досліджуваних така однобічність поточного самоконтролю спостерігалася в більшості випадків. Поточний самоконтроль студентів проявлявся спочатку в розгорнутій зовнішній мові, яка повністю відтворювала розумові операції. Більш досконалим

щаблем був прояв самоконтролю у внутрішній мові. У цих випадках зовнішнє промовляння спостерігалася в студентів тільки в моменти труднощів у діях. Отже, слабкість поточного самоконтролю у студентів пов'язана зі слабким розподіленням їхньої уваги. Як вікову особливість поточного самоконтролю у студентів можна назвати його однобічність.

Особливістю заключного самоконтролю є те, що аналіз результатів закінченої роботи легше аналізу її якості та коригування її по самому ходу роботи. У цьому випадку легше здійснити різносторонній контроль, послідовно аналізуючи різні сторони роботи. Однак майже у всіх наших досліджуваних спостерігався слабкий розвиток заключного самоконтролю, так як студенти часто не бачать ніякої необхідності в заключній перевірці вже виконаної роботи, не переглядають її повторно, чи не перечитують її, перемикаючись на нову діяльність. Тому необхідно перетворити заключний самоконтроль в обов'язковий завершальний етап роботи. Заключний самоконтроль студентів проходить наступні ступені розвитку [Сырецкий, 2011]: аналіз і оцінка зовнішнього вигляду роботи; вміння побачити недоліки змісту роботи без умінь коригувати їх належною мірою; аналіз змісту роботи з правильним коригуванням її недоліків.

Проводячи перевірку зробленої роботи, студент не завжди може скористатися навіть відомими йому способами перевірки, у нього не вироблені навички користування цими способами. Тільки постійне тренування в застосуванні різних способів перевірки призводить до закріплення навичок користуватися цими способами.

Аналіз особливостей попереднього, поточного і заключного самоконтролю у студентів дозволяє виявити основні напрямки його розвитку:

1. Розвиток самоконтролю від наочного, чуттєвого до розумового самоконтролю. Спочатку самоконтроль протікає на матеріалі сприйняття, у співвідношенні роботи з наочним зразком. Надалі відбувається абстрагування самоконтролю, він зв'язується з розумовими операціями, що протікають без сприйняття наочного зразка.

2. Розвиток самоконтролю від зовнішнього до внутрішнього. На першій стадії самоконтроль протікає у зовнішній промові, переходячи в подальшому в план внутрішньої мови. Цей перехід свідчить про вдосконалення самоконтролю, про скорочення його в деяких елементах дії, про більш раціональне використання часу в самоконтролі. Але перший етап (зовнішня мова) є в розвитку самоконтролю необхідним етапом і не тільки тому, що він дозволяє ззовні контролювати розумові процеси і направляти самоконтроль. Цей етап необхідний і самому студенту, так як він у зовнішній промові легше зосереджує увагу на об'єкті самоконтролю, легше робить аналіз своєї роботи.

3. Розвиток самоконтролю від констатуючого до коригуючого. Уміння не тільки помітити помилку, неточність в роботі, але і правильно відкоригувати її,

свідчить про більш високий ступень розвитку самоконтролю. Але на цей ступінь самоконтролю доступний після тривалих тренувань у застосуванні різних способів перевірки навчальної роботи.

4. Розвиток від одностороннього до різнобічного самоконтролю. У зв'язку з нерозподіленою увагою студентів, вони не можуть контролювати одночасно різні сторони своєї діяльності. При спрямованості їх самоконтролю на одну сторону роботи упускаються з поля зору інша сторона. Але разом з придбанням гнучких навичок навчальної роботи і розвитком розподіленості уваги, самоконтроль вдосконалюється, набуваючи різнобічний характер спочатку на заключному етапі роботи, потім при її плануванні і, нарешті, в самому процесі роботи.

5. Зміна об'єктів самоконтролю. Якщо спочатку об'єктом самоконтролю є зовнішній вигляд роботи, то потім студент перемикається на зміст роботи. Таким чином, відбувається поглиблення самоконтролю, перехід його від оцінки форми роботи до оцінки її змісту. Якісна зміна самоконтролю в навчальній діяльності у всіх зазначених вище напрямках не відбувається стихійно, а відбувається в результаті планоїрної роботи викладача.

При цьому педагог використовує такі педагогічні прийоми:

1. Розвиток осмислених навичок перевірки вирішення поставлених завдань на заняттях з ортодонції. Як ми зазначали вище, студенти не користуються іноді загальноновідомими способами перевірки.

2. Взаємоперевірка виконаних робіт. Ми неодноразово на заняттях користувалися прийомом взаємоперевірки виконаних робіт. Цей прийом ми застосовували також при перевірці домашніх завдань, він викликав великий інтерес у студентів, пожвавлення в аудиторії. В цілому при взаємоперевірці виявлялося багато подібних ознак між процесом самоконтролю і процесом контролю за роботою іншого студента. Так, перш за все студенти звертали увагу на форму роботи, а потім вже на зміст роботи. Але крім цього, виявилось, що студенти бачать помилки інших краще, ніж свої власні помилки. Чим це можна пояснити? Очевидно, якщо студент вже виконав роботу, а потім її перевіряє, у нього виникає природне зниження інтересу, яке тягне за собою зниження уваги до роботи. Крім того, при повторному поверненні до тієї ж самої роботи думка йде вже прокладеним шляхом, і важко буває з цього шляху зійти (мислення студента не завжди володіє достатньою гнучкістю). Звідси і трудність критичного аналізу своєї роботи, який необхідний при самоконтролі. Збудження інтересу при перевірці не своєї роботи, а роботи свого товариша покращує увагу учня, він зустрічається з роботою, в деяких своїх елементах нової, а звідси і найкраща можливість критично підійти до неї, старий стереотип не робить гальмуючого впливу на нову роботу. Оскільки при перевірці роботи товариша відбувається тренування в контролі роботи, в знаходженні та коригуванні помилок, цей педагогічний прийом

сприяє розвитку самоконтролю студентів.

3. Надання можливості самим виправити допущені в роботі помилки. Дуже важливим для розвитку самоконтролю у студентів є метод перевірки їх робіт, при якому помилки в роботі тільки підкреслюються, а не виправляються. Практика показала, що якщо студент неправильно вирішив задачу, не потрібно йому виправляти рішення. Нехай він сам знайде помилку. А для того, щоб він відразу побачив, на яку задачу йому потрібно звернути увагу це завдання підкреслюється. У перший час, коли ми стали користуватися цим методом, багато студентів вперто не виправляли підкреслених помилок, незважаючи на відповідну вказівку викладача. У них настільки склалося стереотипне ставлення до роботи, перевіреної педагогом, що вони часто просто забували про нові вимоги. В результаті неухильних вимог викладача цей старий стереотип був зламаний і студенти звикли самі виправляти допущені помилки.

4. Тренування в попередньому контролі. В силу значних недоліків в попередньому контролі, про які говорилось вище, доводилося на заняттях проводити спеціальні вправи в попередньому контролі. Ці вправи проводились у звичайній аудиторній роботі при максимальній мобілізації самостійного мислення студентів. Але особливу увагу у тренуванні попереднього контролю доводилося приділяти при виконанні студентами самостійних робіт.

5. Використання наочних посібників. Наочні посібники полегшують і попередній, і заключний контроль, але мають особливо велике значення в поточному самоконтролі, так як на цьому етапі роботи співвідносити виконувану роботу з уявним зразком часом важко. Наявність же цього зразка перед очима учня полегшує завдання співвіднесення. Ми використовували на заняттях з ортодонції тіподонти з патологічними видами прикусу, різні таблиці, що полегшують студенту не тільки процес засвоєння складного матеріалу, але й процес самоконтролю навчальної діяльності.

6. Правильна оцінка викладачем відповідей і письмових робіт студентів. Необхідно пам'ятати, що розвиток самоконтролю пов'язаний з розвитком критичності і самостійності мислення студентів. Але здатність критично оцінити свої дії, виявляти і виправляти свої помилки не приходить відразу, а формується через оцінку педагога. Оцінка, яку дає викладач діям студента, формує самооцінку учнів. Питання це виходить за рамки проблеми самоконтролю, включаючись у ширшу проблему - формування характеру і здібностей студента. Однак і в рамках даної вузької проблеми він не втрачає свого величезного значення. Точні вказівки на недоліки в роботі студента і на шляхи їх виправлення, показ успіхів студента, його просування в навчанні - все це сприяє формуванню правильної самооцінки, що дуже важливо для формування самоконтролю, як однієї з професійних якостей.

Всі перераховані вище прийоми роботи викладача,

спрямовані на розвиток у студентів навичок самоконтролю, доповнюють один одного. Успіх формування навичок самоконтролю залежить від усього комплексу педагогічних прийомів.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Отже, у підвищенні якості навчального процесу значна роль відводиться викладачу, який формує у сту-

дентів звичку до самоконтролю на всіх етапах засвоєння навчального матеріалу. При цьому він повинен володіти основними напрямками та педагогічними прийомами розвитку самоконтролю.

Вважаємо, що постійне тренування у застосуванні різних способів самоперевірки у студентів призводить до закріплення навичок користуватися ними і є важливим інструментом підвищення якості навчального процесу.

Список літератури

- Клячина М. В. Развитие визуального мышления при формировании профессиональных компетенций студентов колледжа / М. В. Клячина // Образование. Карьера. Общество. - 2013-2014. - Вып. № 4-1 (40). - 73-76.
- Ортинский В. Л. Педагогика вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Ортинський В. Л. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 472 с.
- Саєнко Н. С. Самоконтроль як компонент навчальної діяльності студентів / Н. С. Саєнко // Сучасна освіта: методологія, теорія, практика: Результати III Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 24.04.2015 р.). - К., 2015. - С. 4.
- Скибицкий Э. Г. Методика профессионального обучения / Скибицкий Э. Г., Толстова И. Э., Шефель В. Г. - Новосибирск: НГАУ, 2008. - 166 с.
- Сырецкий М. В. Приёмы работы педагога над развитием навыков самоконтроля у студентов / М. В. Сы-
- рецкий // Вектор науки ТГУ. - 2011. - № 3 (17). - С. 321-324.
- Сырецкий М. В. Приёмы работы педагога над развитием навыков самоконтроля у студентов / М. В. Сырецкий // Вектор науки ТГУ. - 2011. - № 3 (17). - С. 321-324.
- Шангина Е. И. Междисциплинарный поход к теории и практике современного образования / Шангина Е. И. - Екатеринбург: Изд-во УрГУ, 2007. - 312 с.

Касьяненко Д.М.

ВНЕДРЕНИЕ МЕТОДИКИ РАЗВИТИЯ НАВЫКОВ САМОКОНТРОЛЯ СТУДЕНТОВ ВО ВРЕМЯ ИЗУЧЕНИЯ КУРСА ОРТОДОНТИИ

Резюме. В данной работе описаны различные варианты развития навыков самоконтроля у студентов. Обсуждена суть профессиональной компетентности студента, как будущего ортодонта. Рассмотрена концепция подхода к проблеме формирования и развития самоконтроля в аспекте подготовки будущего врача-ортодонта к практической деятельности. Подробно описаны педагогические приемы по развитию навыков самоконтроля у студентов.

Ключевые слова: анализ, навыки, оценка, самоконтроль.

Kasianenko D.M.

IMPLEMENTATION METHODS OF SELF-MANAGEMENT SKILLS OF STUDENTS DURING STUDY COURSE ORTHODONTICS

Summary. This paper describes the various options for the development of self-management skills of students. The gist of professional competence of the student, as a future orthodontist are discussed. The concept of approach to the problem of formation and development of self-control in terms of preparation of the future orthodontist to practice. Teaching methods are described in detail on the development of self-management skills of students.

Key words: analysis, skills, assessment, self-control.

Рецензент - к.мед.н., доц. Чугу Т.В.

Стаття надійшла до друку 29.05.2015 р.

Касьяненко Дмитро Михайлович - к.мед.н., доцент, кафедра стоматології дитячого віку Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова